EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 03 04
COM(2024) 96 final

ANNEX 1

PRIEDAI

prie

Pasiūlymo dėl

TARYBOS SPRENDIMO

dėl Europos Sąjungos, Islandijos, Lichtenšteino Kunigaikštystės ir Norvegijos Karalystės susitarimo dėl 2021 m. gegužės mėn. – 2028 m. balandžio mėn. EEE finansinio mechanizmo, Norvegijos Karalystės ir Europos Sąjungos susitarimo dėl 2021 m. gegužės mėn. – 2028 m. balandžio mėn. Norvegijos finansinio mechanizmo, Europos ekonominės bendrijos ir Norvegijos Karalystės susitarimo papildomo protokolo ir Europos ekonominės bendrijos ir Islandijos susitarimo papildomo protokolo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo

I PRIEDĖLIS

EUROPOS SĄJUNGOS, ISLANDIJOS, LICHTENŠTEINO KUNIGAIKŠTYSTĖS IR NORVEGIJOS KARALYSTĖS SUSITARIMAS DĖL 2021 M. GEGUŽĖS MĖN. – 2028 M. BALANDŽIO MĖN. EEE FINANSINIO MECHANIZMO

EUROPOS SĄJUNGA,

ISLANDIJA,

LICHTENŠTEINO KUNIGAIKŠTYSTĖ,

NORVEGIJOS KARALYSTĖ,

KADANGI Europos ekonominės erdvės susitarimo (toliau – EEE susitarimas) šalys susitarė, kad reikia mažinti regionų socialinius ir ekonominius skirtumus ir siekti, kad būtų skatinamas nuolatinis ir darnus tarpusavio prekybos ir ekonominių santykių stiprinimas;

KADANGI siekdamos to tikslo ELPA valstybės nustatė Europos ekonominės erdvės finansinį mechanizmą;

KADANGI EEE susitarimo 38a protokole ir 38a protokolo papildyme pateiktos nuostatos, kuriomis reglamentuojamas 2004–2009 m. EEE finansinis mechanizmas;

KADANGI EEE susitarimo 38b protokole ir 38b protokolo papildyme pateiktos nuostatos, kuriomis reglamentuojamas 2009–2014 m. EEE finansinis mechanizmas;

KADANGI EEE susitarimo 38c protokolo papildyme išdėstytos nuostatos, kuriomis reglamentuojamas 2014–2021 m. EEE finansinis mechanizmas;

KADANGI reikia mažinti ekonominius ir socialinius skirtumus Europos ekonominėje erdvėje ir parengti naują EEE narėmis esančių ELPA valstybių finansinių įnašų už 2021 m. gegužės mėn. – 2028 m. balandžio mėn. laikotarpį mechanizmą,

NUSPRENDĖ SUDARYTI ŠĮ SUSITARIMĄ:

1 STRAIPSNIS

EEE susitarimo 117 straipsnio tekstas pakeičiamas taip:

„Nuostatos, kuriomis reglamentuojami finansiniai mechanizmai, pateikiamos 38 ir 38a protokoluose, 38a protokolo papildyme, 38b protokole, 38b protokolo papildyme, 38c protokole ir 38d protokole.“.

2 STRAIPSNIS

Po EEE susitarimo 38c protokolo įterpiamas naujas 38d protokolas. Protokolo 38d tekstas pateikiamas šio susitarimo priede.

3 STRAIPSNIS

Šį Susitarimą Šalys ratifikuoja arba patvirtina savo tvarka. Ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Sąjungos Tarybos generaliniame sekretoriate.

Jis įsigalioja pirmą antro mėnesio, einančio po to, kai deponuojamas paskutinis ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentas, dieną.

Kol 1 ir 2 dalyse nurodytos procedūros bus užbaigtos, šis Susitarimas laikinai taikomas nuo pirmos pirmo mėnesio, einančio po to, kai šiuo tikslu deponuojamas paskutinis pranešimas, dienos.

4 STRAIPSNIS

Šis vienu originaliu egzemplioriumi airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų, vokiečių, islandų ir norvegų kalbomis sudarytas Susitarimas, kurio tekstas kiekviena iš šių kalbų yra vienodai autentiškas, deponuojamas Europos Sąjungos Tarybos generaliniame sekretoriate; jis patvirtintą kopiją perduos kiekvienai šio Susitarimo Šaliai.

Priimta Briuselyje [data]

Europos Sąjungos vardu

Islandijos vardu

Lichtenšteino Kunigaikštystės vardu

Norvegijos Karalystės vardu

PRIEDAS

38d PROTOKOLAS

dėl EEE finansinio mechanizmo (2021–2028 m.)

1 straipsnis

(1) Tikslai

Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija (toliau – ELPA valstybės) finansiniais įnašais į 3 straipsnyje[1] išvardytus teminius prioritetus padeda mažinti ekonominius ir socialinius skirtumus Europos ekonominėje erdvėje ir stiprinti ryšius su valstybėmis paramos gavėjomis.

(2) Bendros vertybės ir principai

EEE finansinis mechanizmas (2021 m. gegužės mėn. – 2028 m. balandžio mėn.) yra grindžiamas bendromis vertybėmis ir šiais principais: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises.

Visos pagal EEE finansinį mechanizmą finansuojamos programos ir veikla turi šias vertybes bei principus atitikti ir pagal jas neremiami veiksmai, kurie šių principų ir vertybių gali neatitikti. Jos įgyvendinamos laikantis atitinkamuose dokumentuose ir standartuose įtvirtintų pagrindinių teisių ir pareigų.

2 straipsnis

Įsipareigojimai

1 straipsnyje nustatyto finansinio įnašo suma yra 1 705 mln. EUR. Be to, projektams, susijusiems su iššūkiais, kylančiais dėl invazijos į Ukrainą, skiriamas papildomas 100 mln. EUR finansinis įnašas. Šie įnašai skiriami įsipareigojimų asignavimams metinėmis dalimis po 257,86 mln. EUR nuo 2021 m. gegužės 1 d. iki 2028 m. balandžio 30 d. imtinai.

Visą sumą sudaro 6 straipsnyje nurodyti konkrečiai šaliai skirti asignavimai ir 7 straipsnyje nurodytų fondų lėšos.

3 straipsnis

(1) Teminiai prioritetai

Asignavimai konkrečiai šaliai skiriami šių teminių prioritetų įgyvendinimui remti:

(a) Europos žaliosios pertvarkos,

(b) demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių,

(c) socialinės įtraukties ir atsparumo.

[1] Jei nenurodyta kitaip, šiame protokole nuorodos į straipsnius turi būti suprantamos kaip nuorodos į šio protokolo straipsnius.

Šio protokolo priede nustatytos su šiais teminiais prioritetais susijusios programų sritys. Dėl šių programų sričių turinio bus konsultuojamasi su valstybėmis paramos gavėjomis.

(2) Valstybių paramos gavėjų poreikiai

Programų sritys atrenkamos, sutelkiamos ir pritaikomos atsižvelgiant į skirtingus kiekvienos valstybės paramos gavėjos poreikius, jos dydį ir įnašo sumą. Šiuo tikslu taikytina 9 straipsnio 5 dalyje nustatyta procedūra.

4 straipsnis

(1) Susitarimo memorandumai

Kad pasiektų koncentraciją ir užtikrintų veiksmingą įgyvendinimą, atsižvelgdamos į 1 straipsnyje nurodytus bendrus tikslus, Europos politikos sritis, konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas ir valstybių narių ir Europos Komisijos sudarytus partnerystės susitarimus, ELPA valstybės su kiekviena valstybe paramos gavėja pagal 9 straipsnio 5 dalį derasi dėl susitarimo memorandumo.

(2) Konsultacijos su Europos Komisija

Siekiant papildyti ES sanglaudos politiką ir padidinti sąveiką su ja, konsultacijos su Europos Komisija vykdomos strateginiu lygmeniu per derybas dėl susitarimo memorandumų.

5 straipsnis

(1) Bendras finansavimas

ELPA įnašas į programas, kurios remiamos konkrečioms šalims skirtais asignavimais ir kurias turi įgyvendinti valstybės paramos gavėjos, neviršija 85 proc. programos išlaidų, nebent ELPA valstybės nusprendžia kitaip.

(2) Valstybės pagalba

Laikomasi taikytinų valstybės pagalbos taisyklių.

(3) Atsakomybė

ELPA valstybės atsako tik už tai, kad projektams būtų skiriamos lėšos pagal sutartą planą. Todėl ELPA valstybės neprisiims jokios atsakomybės trečiosioms šalims.

6 straipsnis

Asignavimai konkrečioms šalims

Asignavimai skiriami šioms konkrečioms valstybėms paramos gavėjoms: Bulgarijai, Čekijai, Estijai, Graikijai, Kiprui, Kroatijai, Latvijai, Lenkijai, Lietuvai, Maltai, Portugalijai, Rumunijai, Slovakijai, Slovėnijai ir Vengrijai, ir paskirstomi taip:

Valstybė paramos gavėja	**Lėšos (mln. EUR)**
Bulgarija	132 807 931

Kroatija	68 018 840
Kipras	9 014 276
Čekija	115 163 505
Estija	36 750 087
Graikija	159 320 451
Vengrija	129 868 485
Latvija	56 013 268
Lietuva	60 274 987
Malta	5 710 418
Lenkija	472 614 415
Portugalija	126 276 741
Rumunija	304 642 069
Slovakija	66 843 694
Slovėnija	25 580 833

Į pateiktas sumas įeina asignavimai, skirtini kiekvienai konkrečiai valstybei paramos gavėjai pagal 9 straipsnio 5 dalį, ir 7 straipsnyje nurodyto pilietinės visuomenės fondo dalis, kuria naudotis gali kiekviena valstybė paramos gavėja.

7 straipsnis

Pagal EEE finansinį mechanizmą galima naudotis dviem fondais. Jie padeda siekti 1 straipsnyje apibrėžtų EEE finansinio mechanizmo (2021–2028 m.) tikslų ir 3 straipsnyje nurodytų teminių prioritetų. ELPA valstybės fonduose gali dalyvauti kaip partnerės.

Pilietinės visuomenės fondas

10 proc. visos sumos atidedama pilietinės visuomenės fondui. 6 straipsnyje nustatyta paskirstymo valstybėms paramos gavėjoms schema.

5 proc. fondo lėšų skiriama tarpvalstybinėms iniciatyvoms.

Gebėjimų stiprinimo ir bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis fondas

2 proc. visos sumos atidedama gebėjimų stiprinimo ir bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis, t. y. Europos Taryba, EBPO ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (FRA), fondui. Šis fondas padės valstybėms paramos gavėjoms įgyvendinti teminius prioritetus.

8 straipsnis

(1) Koordinavimas su Norvegijos finansiniu mechanizmu

Šiame protokole numatyti finansiniai įnašai atidžiai koordinuojami su dvišaliu Norvegijos įnašu, numatytu pagal Norvegijos finansinį mechanizmą. ELPA valstybės visų pirma užtikrina, kad abiem finansiniams mechanizmams taikoma tvarka ir įgyvendinimo sąlygos būtų iš esmės vienodos.

(2) Koordinavimas su ES sanglaudos politika

Prireikus atsižvelgiama į bet kokius aktualius ES sanglaudos politikos pokyčius.

9 straipsnis

Įgyvendinant EEE finansinį mechanizmą laikomasi toliau nurodytų nuostatų.

(1) Bendradarbiavimas

1 straipsnyje nurodytų EEE finansinio mechanizmo tikslų siekiama glaudžiai bendradarbiaujant valstybėms paramos gavėjoms ir ELPA valstybėms, atsižvelgiant į vertybes bei principus ir laikantis 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų teisių ir pareigų.

(2) Įgyvendinimo principai

Visais įgyvendinimo etapais laikomasi kuo didesnio skaidrumo, atskaitomybės ir išlaidų veiksmingumo, taip pat gero valdymo, partnerystės ir daugiapakopio valdymo, tvarios plėtros, lyčių lygybės ir nediskriminavimo principų.

(3) Fondų valdymas

ELPA valstybės administruoja abu 7 straipsnyje nurodytus fondus ir atsako už jų įgyvendinimą (taip pat valdymą ir kontrolę).

(4) Finansinio mechanizmo komitetas

ELPA valstybės įsteigia komitetą, atsakingą už bendrą EEE finansinio mechanizmo valdymą. ELPA valstybės, pasikonsultavusios su valstybėmis paramos gavėjomis, kurioms gali padėti Europos Komisija, parengs papildomas EEE finansinio mechanizmo įgyvendinimo nuostatas, įskaitant supaprastinimo priemones, kuriomis siekiama užtikrinti įgyvendinimo veiksmingumą ir efektyvumą. ELPA valstybės siekia šias nuostatas parengti iki susitarimo memorandumų pasirašymo.

(5) Derybos dėl susitarimo memorandumų

ELPA valstybės derasi su kiekviena valstybe paramos gavėja dėl susitarimo memorandumo dėl atitinkamo jai skirto asignavimo, išskyrus 7 straipsnyje ir šio straipsnio 3 dalyje nurodytų fondų lėšas. Susitarimo memorandume nustatomos programos, lėšų paskirstymas programų sritims, valdymo ir kontrolės struktūros ir taikytinos sąlygos.

(6) Įgyvendinimas

(a) Remdamosi susitarimo memorandumais valstybės paramos gavėjos pateikia konkrečių programų pasiūlymus ELPA valstybėms, jos šiuos pasiūlymus įvertina ir patvirtina, taip pat su valstybėmis paramos gavėjomis sudaro kiekvienos programos dotacijų susitarimus, į kuriuos įtrauktos sąlygos, rizikos vertinimas ir mažinimas.

(b) Už patvirtintų programų įgyvendinimą atsako valstybės paramos gavėjos; jos numato tinkamą valdymo ir kontrolės sistemą, kad būtų užtikrintas deramas įgyvendinimas ir valdymas.

(c) ELPA valstybės kontrolę atlikti gali laikydamosi savo vidaus reikalavimų. Valstybės paramos gavėjos šiuo tikslu teikia visą būtiną paramą, informaciją ir dokumentus.

(d) Siekdamos užtikrinti, kad būtų laikomasi įsipareigojimų, ELPA valstybės po atlikto vertinimo išklausiusios valstybę paramos gavėją, gali imtis tinkamų ir proporcingų priemonių, įskaitant mokėjimų sustabdymą ir lėšų susigrąžinimą.

(e) Kad būtų užtikrintas kuo didesnis dalyvavimas, prireikus, rengiantis su finansiniu įnašu susijusiai veiklai, ją įgyvendinant, stebint ir vertinant, palaikomi partnerystės ryšiai. Partneriai, be kita ko, gali būti valstybių paramos gavėjų ir ELPA valstybių vietos, regioninio ir nacionalinio lygmens veikėjai, taip pat privačiojo sektoriaus, pilietinės visuomenės atstovai ir socialiniai partneriai.

(f) Valstybėse paramos gavėjose projektai pagal programas gali būti įgyvendinami laikantis taikytinų viešojo pirkimo taisyklių ir bendradarbiaujant, be kitų, valstybėse paramos gavėjose ir ELPA valstybėse įsteigtiems subjektams.

(7) Valdymo išlaidos

ELPA valstybių patiriamos valdymo išlaidos dengiamos iš 2 straipsnyje nurodytos visos sumos ir išsamiai nurodomos šio straipsnio 4 dalyje nurodytose įgyvendinimo nuostatose. 7 straipsnyje nurodytų fondų valdymo išlaidos bus padengiamos iš fondams skirtos sumos.

(8) Ataskaitų teikimas

ELPA valstybės teikia ataskaitas apie savo indėlį į EEE finansinio mechanizmo tikslų įgyvendinimą.

10 straipsnis

Peržiūra

Pasibaigus 2 straipsnyje apibrėžtam laikotarpiui ir nedarant poveikio EEE susitarimu nustatytoms teisėms ir pareigoms, Susitariančiosios Šalys, atsižvelgdamos į EEE susitarimo 115 straipsnį, persvarsto, ar reikia mažinti ekonominius ir socialinius skirtumus Europos ekonominėje erdvėje.

38d PROTOKOLO PRIEDAS

Žalioji pertvarka

Žaliosios įmonės ir inovacijos

Moksliniai tyrimai ir inovacijos

Švietimas, mokymas ir jaunimo užimtumas

Kultūra

Vietos plėtra, geras valdymas ir įtrauktis

Romų įtrauktis ir įgalinimas

Visuomenės sveikata

Nelaimių prevencija ir pasirengimas joms

Teisingumo sektorius, įskaitant kovą su smurtu šeimoje ir dėl lyties, teisę kreiptis į teismą, pataisos tarnybas, kovą su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu

Prieglobstis, migracija ir integracija

Institucijų bendradarbiavimas ir gebėjimų stiprinimas

Valstybės paramos gavėjos taip pat gaus naudos iš projektų, kuriuos finansuoja:

Pilietinės visuomenės fondas,

Gebėjimų stiprinimo ir bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis ir institucijomis fondas.

Į visas atitinkamas programų sritis kaip neatsiejama dalis bus integruota lyčių lygybė ir skaitmeninimas.